

X'SE TFISSER L-EKONOMIJA ĊIRKOLARI (CE) GĦAS-SIGURTÀ U S-SAĦĦA FUQ IL-POST TAX-XOGĦOL (OSH)?

Sommarju ta' ħarsa ġenerali lejn erba' xenarji ta' previżjoni

Kuntest

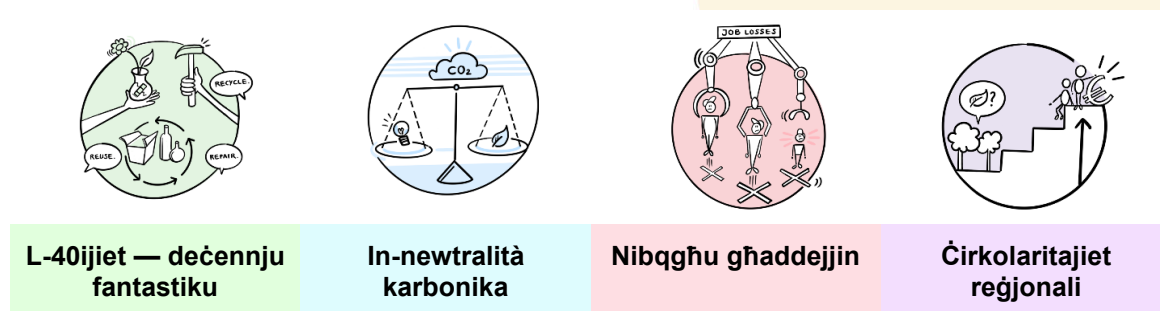
Bl-inizjattiva ta' politika ewlenija tagħha, il-Kummissjoni Ewropea attwali qiegħdet lill-Ewropa fi triq lejn futur ekoloġiku: il-Patt Ekoloġiku Ewropew tal-2020 huwa primarjament iffukat fuq li jagħmel lill-Ewropa newtrali għall-klima sal-2050¹. Wieħed mill-elementi ewlenin tiegħu huwa l-Pjan ta' Azzjoni l-ġdid għal Ekonomija Ċirkolari², espansjoni tal-Pakkett tal-Ekonomija Ċirkolari tal-2015³. “L-għeluq taċ-ċirku” biex il-konsum tar-riżorsi tal-Ewropa jinżamm fi ħdan il-limiti planetarji għandu ħafna implikazzjonijiet ta' politika u regulatorji sinifikanti li se jaffettwaw l-impjegji futuri b'modi differenti u li se jkollhom firxa wiesgħa ta' konsegwenzi għas-sigurtà u s-saħħa tal-ħaddiema.

Bħala parti mill-missjoni tagħha li tiżgura kundizzjonijiet tax-xogħol sikuri u tajbin għas-saħħa fl-UE, l-Aġenzija Ewropea għas-Sigurtà u s-Saħħa fuq il-Post tax-Xogħol (EU-OSHA) ilha għal xi snin tapplika approċċi ta' previżjoni meta tanalizza, tkejjli u xxerred informazzjoni dwar sfidi futuri possibbli għas-sigurtà u s-saħħa fuq il-post tax-xogħol (OSH). Dan id-dokument huwa parti minn ċiklu ġdid ta' previżjoni li juża erba' xenarji biex jesplora l-effett li l-implimentazzjoni ta' ekonomija ċirkolari (CE) ikollha fuq l-OSH. Ir-rwol primarju tax-xenarji huwa li jinkoraġġixxu d-dialogu u r-riflessjoni dwar il-possibbiltajiet futuri; dawn juru perkorsi alternattivi għall-futur u juru l-firxa wiesgħa ta' żviluppi immaġinabbli. Dawn mhumiex maħsuba biex jipprevedu x'jista' jsejtn jew ma jsejtnx fil-futur u mhumiex ir-riżultat finali tal-proġett. Minflok, huma l-ewwel pass lejn il-fażi li jmiss tal-involviment tal-partijiet ikkonċernati, li se jirrifletti f'aktar dettall x'implikaw ir-riżultati għar-riċerka, l-inizjattivi u t-tfassil ta' politika tal-OSH illum.

L-ekonomiji ċirkolari Ewropej fl-2040: erba' xenarji

Għal dan il-proġett ġew żviluppati erba' xenarji li jħarsu lejn l-Ewropa fl-2040 (ara Figura 1). Dawn jirrappreżentaw l-eżiti tad-deċiżjonijiet ta' politika meħuda matul l-għaxar snin li ġejjin: f'kull każ, is-CE ġiet implimentata u żvolġiet b'mod differenti, u l-impatti tax-xenarji fuq id-dinja tax-xogħol u l-OSH ivarjaw ħafna.

Figura 1: Ħarsa ġenerali lejn l-erba' xenarji

Għal kull xenarju, ġiet żviluppata narrattiva li ddeskriviet id-dinja tax-xenarju fl-2040⁴, li l-aspetti ewlenin tagħha huma pprovduti fit-test li ġej.

¹ Għal aktar informazzjoni, inkluż il-Pjan ta' Azzjoni dwar il-Patt Ekoloġiku, ara COM (2019).

² Għal aktar informazzjoni dwar il-Pjan ta' Azzjoni għal Ekonomija Ċirkolari, ara l-Kummissjoni Ewropea (2020).

³ Għal aktar informazzjoni dwar il-Pakkett tal-Ekonomija Ċirkolari, ara COM (2015).

⁴ Għad-dettalji kollha dwar l-erba' xenarji, ara r-rapport finali fit-[taqsima tal-web](#) iddedikata tagħna.

L-40ijiet — deċennju fantastiku kompletament ċirkolari u inklużiv

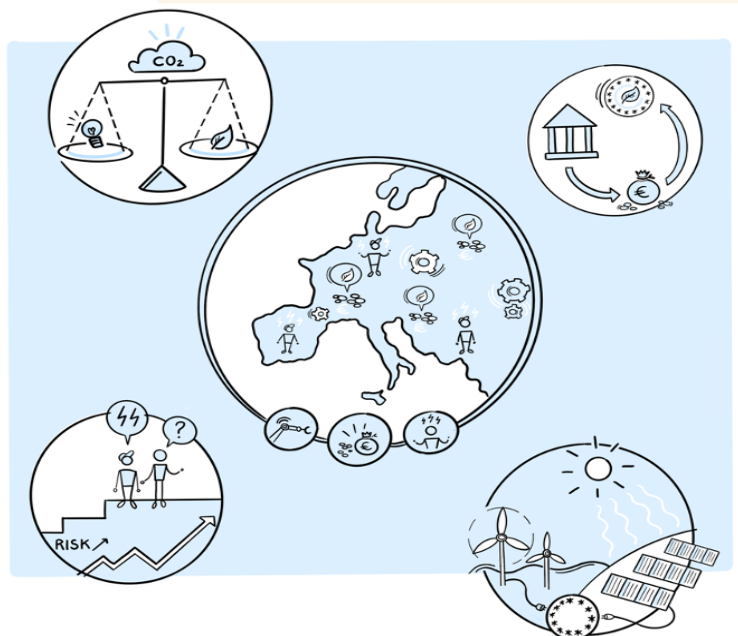
FI-2040, l-aktar prodotti li jinbiegħu huma dawk li huma “min-nieqa għan-nieqa” u “pożittivi netti” f’termini ta’ sostenibbiltà soċjali u ambjentali.

Il-kundizzjonijiet tax-xogħol fis-setturi kollha huma ferm aħjar milli kienu għoxrin sena ilu; it-tniġġis tnaqqas għal minimu; in-negozji jifhmu li ż-żamma ta’ impronta żgħira hija tajba għall-karta bilanċjali; u l-fiduċja pubblika f’dawk li jfasslu l-politika u fil-mexxejja nazzjonali u Ewropej hija akbar minn qatt qabel. L-implimentazzjoni ta’ miżuri ta’ sostenibbiltà serji u t-tweġġ tal-prinċipji ta’ “tnaqqis, użu mill-ġdid u riċiklaġġ” fis-setturi kollha jirrikjedu rfinar kollaborattiv kbir, l-istess bħalma tirrikjedi ż-żamma tal-haddiema sikuri u siguri f’ambjent tax-xogħol b’diversi aspetti bi pjattaformi u forom ta’ impjieg. Iżda differenza ewlenija meta mqabbla mas-sitwazzjoni fl-2020 hija sens evidenti ta’ ottimiżmu: b’tant sfidi li jingħelbu b’suċċess, il-futur ma jistax ikun għajr wieħed sabiħ.

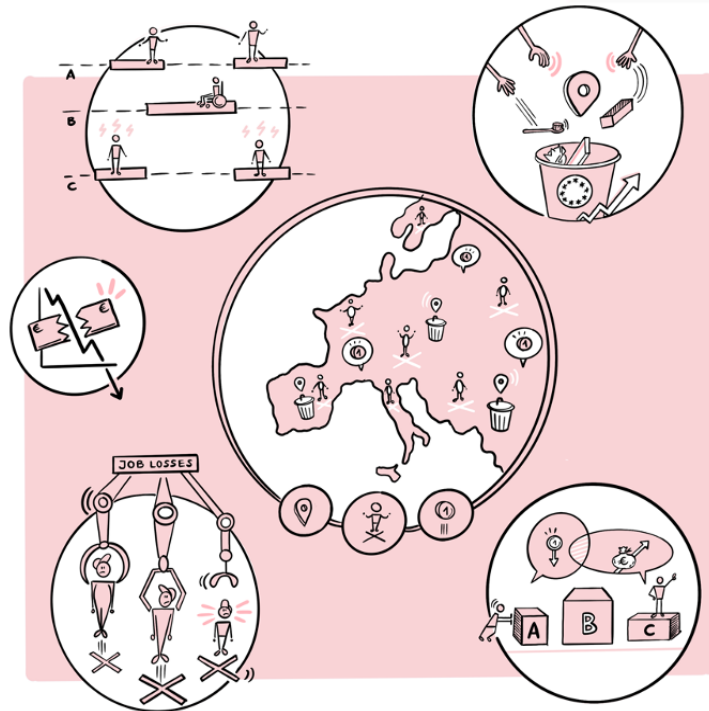
Newtralità karbonika — ta’ tip perikoluż

FI-2040, l-Ewropa kisbet in-newtralità karbonika. Madankollu, bir-riżultati ambjentali jokkupaw l-oġġla prijorità, il-kwalità tal-impjieg u l-kundizzjonijiet tax-xogħol sofwu — tal-anqas f’xi oqsma.

Fil-bidu tas-snin 20, klima li qed tişon, avvenimenti tat-temp estremi u t-telf tal-ħabitat kienu fil-qalba tal-ħsieb tal-pubbliku. L-ekokoxjenza reġġet inkisbet, li wassal għal żieda fir-regolamentazzjoni ambjentali u fi prattiki tal-industrija li ma jagħmlux ħsara lill-ambjent. Madankollu, bil-biċċa l-kbira tal-finanzjament jintefaq fuq l-infrastruttura tal-enerġija rinnovabbli u fuq l-inizjattivi tas-CE, it-ħassib soċjali ngħata l-ġenb. L-infrastruttura u s-servizzi soċjali, id-drittijiet soċjali, l-inkluzjoni u l-kwalità tal-impjieg naqsu għal ħafna.

Nibqgħu għaddejnin — fost kriżijiet ekonomiċi u ambjentali

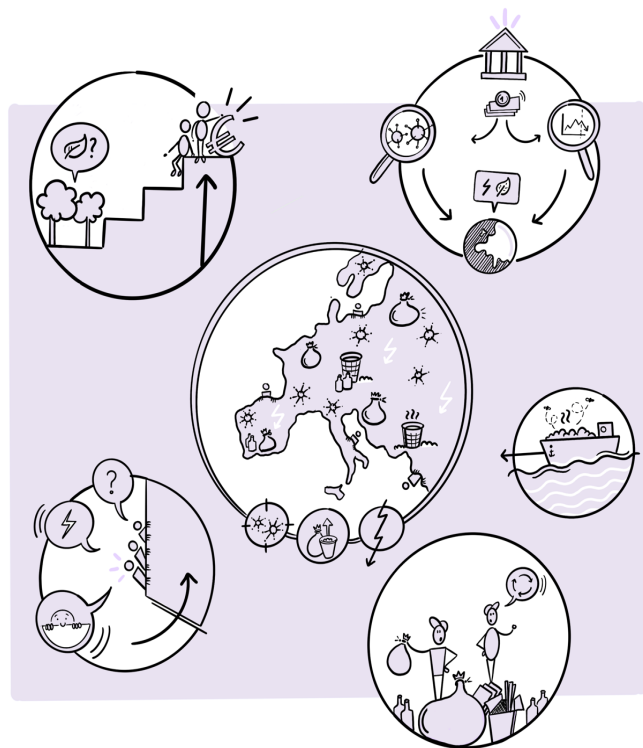
FI-2040, ix-xogħol huwa dak li jridu n-nies — ikun xi jkun. Li jgħodd huwa li jkollok biex tgħix; l-ambjent, id-drittijiet soċjali jew il-kwalità tal-impjiegji jiġu hafna wara dan.

Ir-reċessjonijiet, it-tnaqqis fl-infiq pubbliku, il-kriżijiet ambjentali u ż-żieda fil-qgħad: il-punti ewlenin fl-2040 xejn mhuma pjaċevoli. Fil-komunità tan-negozju, kulhadd jaħseb għal rasu; il-kompetittività u l-profitti huma kollox. It-teknoloġiji l-ġodda, ir-razzjonalizzazzjoni u d-diġitalizzazzjoni ħolqu grupp dejjem akbar ta' ħaddiema li ma għandhomx il-kwalifiki meħtieġa biex jagħmlu dan f'din l-ekonomija ġdida u kompetittiva żżejjed. Ix-xogħol fuq pjattaforma diġitali⁵ jippremja biss lil ftit, u, anke fis-setturi fejn qed jifforxxi, l-"effett tal-pupi Russi" tas-subkuntratti fi hdan subkuntratti jfisser li l-ħaddiema qatt ma jirċievu s-sehem ġust tagħhom. Is-CE tibqa' ħolma mbiegħda, u t-tranżizzjoni li kulhadd għadda minnha la kienet ekoloġika u lanqas ġusta.

Ċirkolaritajiet reġjonali — bi qsim Ewropew

Sal-2040, ix-xogħol sar sistema b'żewġ livelli: l-impjegati kuntrattati huma protetti sew, filwaqt li dawk f'impjieg mhux standard mhumux. L-ambjent ma jiġix protett kif xieraq lanqas, u ċ-ċirkolarità hija fil-biċċa l-kbira reġjonali.

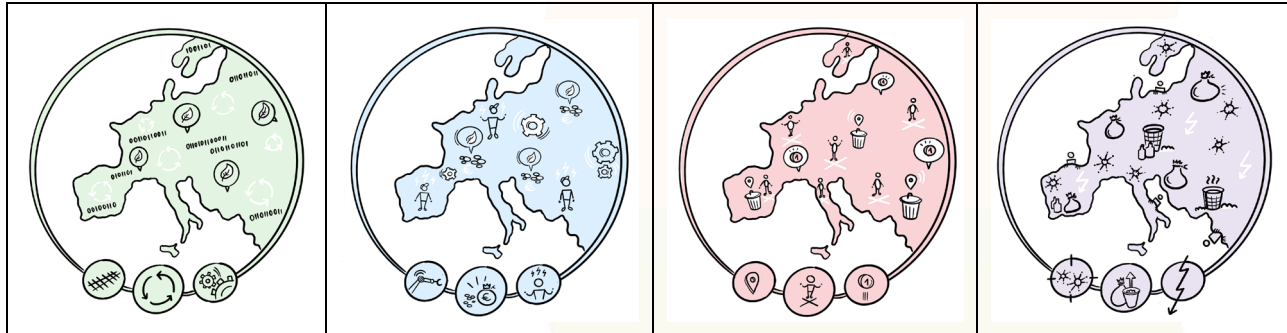
Kemm għal dawk li jfasslu l-politika kif ukoll għall-pubbliku ġenerali, ekonomija sikura u li qed tikber kienet it-tħassib prevalenti ta' dawn l-aħħar deċennji. L-ambjent ngħata l-ġenb, iżda mhux kullimkien. Ir-reġjuni Ewropej aktar sinjuri jistgħu jaffordjaw li jesternalizzaw ir-rimi tal-iskart u t-tniġġis lil reġjuni dinjija oħra jew lil Stati Membri tal-UE aktar foqra u issa jgawdu minn xi tip ta' CE's lokalizzati, iżda ċ-ċrieki qatt ma jingħalqu kompletament — il-problemi jiġu sempliċiment delokalizzati. L-inkluzjoni soċjali ġiet injorata wkoll. B'impjieggi tajbin disponibbli biss għal minoranza ta' individwi mħarrġa sew u b'livell għoli ta' ħiliet, għadd dejjem akbar ta' ħaddiema huma xprunati lejn l-ekonomija informali u lejn impjieggi mhux irregolati, imħallsa anqas u dejjem aktar prekarji.

⁵ Dan imur kontra l-inizjattiva attwali tal-UE dwar ix-xogħol fuq pjattaforma (skedata għall-pubblikazzjoni fi tmiem l-2021 (il-Kummissjoni Ewropea, 2021), li għandha l-għan li ttejjeb il-kundizzjonijiet tax-xogħol tal-ħaddiema tal-pjattaformi. F'dan ix-xenarju (u f'li ġej), l-influenza ta' din l-inizjattiva u tar-Regolament dwar Suq Intern għas-Servizzi Diġitali propost dwar il-ħaddiema u l-potenzjal tan-negozjar kollettiv tagħhom tqieset li baqgħet limitata.

Implikazzjonijiet trasversali għall-OSH

Kull xenarju jvarja fir-rigward tal-opportunitajiet u tal-isfidi li jippreżenta għall-futur tal-OSH, li huma deskritti fid-dettall fir-rapport. Madankollu, jistgħu jinstabu xi implikazzjonijiet fix-xenarju kollu, għalkemm fi gradi differenti, u jista' jkun li ma ġewx imsemmija fiċ-ċifri marbuta max-xenarji individwali, sabiex dawn tal-aħħar jinżammu kemm jista' jkun konċiżi.

Ktajjen tal-provvista reġjonalizzati: jekk il-ktajjen tal-provvista jiqsarux minħabba t-tfittxija għal impronti ambjentali iżgħar, jew bħala riżultat tal-frammentazzjoni ekonomika, iż-żieda fir-reġjonalizzazzjoni fir-rigward tal-akkwist u tal-produzzjoni toffri l-opportunità li tittejjeb id-dokumentazzjoni taċ-ċiklu tal-ħajja u li jiġu infurzati standards tas-sigurtà aktar stretti.

L-integrazzjoni tal-OSH fil-leġiżlazzjoni: s'issa, il-kunsiderazzjonijiet tal-OSH ma kellhomx rwol serju fil-leġiżlazzjoni tal-UE dwar is-CE jew l-ambjent. L-inizjattivi biex tittejjeb l-integrazzjoni tal-OSH huma ta' valur fl-erba' xenarji kollha.

Teknoloġiji ġodda: matul il-manutenzjoni, u b'mod partikolari matul ir-riċiklaġġ, teknoloġiji ġodda (mill-bijoteknoloġija għan-nanomaterjali) jistgħu jipprezentaw riskji ġodda. L-esplorazzjoni bir-reqqa u l-minimizzazzjoni ta' dawn ir-riskji huma sfida ċara għall-awtoritajiet tal-OSH, u d-diffikultà tal-kompitu tvarja skont ix-xenarju speċifiku.

Xogħol fuq pjattaforma: sakemm ir-responsabbiltà għall-OSH ma tiġix indirizzata f'konformità mal-inizjattiva tal-pjattaforma l-ġdida tal-UE (ara l-Kummissjoni Ewropea, 2021), kwalunkwe forma ta' ekonomija tal-"gigs" se jkollha għadd ta' riskji għas-sigurtà fiżika u għas-saħħa tal-ħaddiema. Madankollu, ir-riskji psikosoċjali minħabba "xogħol individwali" (ara wkoll hawn taht għal "Telexogħol"), is-superviżjoni mill-IA u l-pressjoni ta' xogħol indipendenti x'aktarx jibqgħu.

L-awtomatizzazzjoni, id-diġitalizzazzjoni, l-IA u r-robotika: l-avvanzi teknoloġiċi u organizzazzjonali jibqgħu xafra taqta' miż-żewġ naħat. Filwaqt li x'aktarx ikun hemm tnaqqis fir-riskji minn ħidma f'ambjenti perikolużi jew ta' sfida fiżika, dan it-tnaqqis se jkun akkumpanjat minn perikli emergenti ġodda (u t-tixrid tagħhom li qed jiżdied) mill-interazzjoni bejn ir-robots u l-bniedem u minn żieda fl-istress bħala riżultat ta' żieda fil-monitoraġġ u fil-pressjoni tal-prestazzjoni.

Telexogħol: f'kull wieħed mix-xenarji, ix-xogħol relatat mas-CE jsir aktar mobbli u flessibbli, li jista' jagħmel is-superviżjoni u t-trasferiment tal-għarfien tal-OSH aktar diffiċli u jżid il-kwistjonijiet psikosoċjali.

Taħriġ mill-ġdid: it-taħriġ mill-ġdid fuq skala kbira u l-apprendiment tul il-ħajja se jkunu dejjem aktar meħtieġa biex il-ħaddiema jingħataw l-għarfien u s-sensibilizzazzjoni meħtieġa dwar l-OSH biex jaħdmu b'mod sikur.

Ekonomija ta' kondivizjoni: b'mod simili għax-xogħol fuq pjattaforma diġitali, is-sigurtà bejn il-pari se jkollha tkun is-sugġett ta' regolament ġdid biex jiġu ċċarati r-responsabbiltajiet. Madankollu, is-superviżjoni u t-trasferiment tal-għarfien tal-OSH x'aktarx li se jsiru aktar diffiċli minħabba t-tixrid tar-responsabbiltà.

Konklużjoni u l-passi li jmiss fil-proġett

L-erba' xenarji juru kemm l-isfidi għall-OSH jistgħu jvarjaw b'mod wiesa' fid-deċennji li ġejjin. Is-sitwazzjoni ideali ("L-40ijiet — deċennju fantastiku") turi x'jista' jgħid jekk il-kwistjonijiet ambjentali tal-lum jiġu indirizzati b'mod responsabbli u prudenti mill-partijiet ikkonċernati u minn dawk li jfasslu l-politika: tinkiseb sostenibbiltà reali u mifruxa f'CE li żżomm vantaġġ kompetittiv filwaqt li s-saħħa u s-sigurtà tal-ħaddiema jinżammu prijorità ewlenija u mtejbja b'mod kostanti. Ix-xenarji l-oħra, anqas pożittivi, juru li, filwaqt li l-Ewropa tista' tegħleb id-dipendenza tagħha fuq il-fjuwils fossili fi żmien qasir ħafna, dan jista' jsir għad-detriment tas-sigurtà u tas-saħħa tal-ħaddiema u jwassal għal xenarju tal-OSH ferm aktar reġjonali u frammentat. Jekk l-Ewropa tiżbalja rigward is-sostenibbiltà, lanqas it-tranżizzjoni ekoloġika ma tinkiseb, u t-tħassib ambjentali u s-sigurtà u s-saħħa tal-ħaddiema jingħataw ħafna anqas importanza mill-kunsiderazzjonijiet ekonomiċi, għad-detriment ta' kulħadd.

Id-deċennju attwali se jkun kruċjali għall-futur tal-Ewropa: kif nistgħu nwettqu proċess li fih it-tranżizzjoni rapida għan-newtralità karbonika tiġi ġestita b'suċċess u l-bidliet jikkontribwixxu wkoll għal sigurtà u saħħa mtejbja għall-ħaddiema? Dawn l-erba' xenarji huma mfassla biex jinkoraġġixxu d-djalogu u r-riflessjoni mal-partijiet ikkonċernati dwar il-possibbiltajiet futuri, bil-għan li jinfurmaw it-teħid ta' deċiżjonijiet tal-lum biex il-politika ssir aktar orjentata lejn il-futur. Dawn juru li l-mogħdijiet potenzjali għal CE fl-Ewropa u l-effetti tagħhom fuq il-kundizzjonijiet tax-xogħol jistgħu jvarjaw ħafna, b'sett wiesa' simili ta' implikazzjonijiet inizjali għall-OSH u oqsma ta' politika futuri potenzjali.⁶

Il-ħidma fuq ix-xenarji se tkompli fil-Fażi 2 ta' dan il-proġett, li tiffoka fuq it-tixrid u l-adattar tax-xenarji permezz ta' djalogu mal-partijiet ikkonċernati u workshops.

Awturi: Cornelia Daheim, Jessica Prendergast and Jörg Rampacher (Impatti Futuri), Cécile Désaunay (Futuribles).

Viżwalizzazzjonijiet: Michelle Winkelsdorf

Ġestjoni tal-proġetti Annick Starren, Emmanuelle Brun, Ioannis Anyfantis - L-Aġenzija Ewropea għas-Sigurtà u s-Saħħa fuq il-Post tax-Xogħol (EU-OSHA), 2019

© L-Aġenzija Ewropea għas-Sigurtà u s-Saħħa fuq il-Post tax-Xogħol (EU-OSHA), 2021, Ir-riproduzzjoni hija awtorizzata sakemm jiġi rikonoxxut is-sors.

Traduzzjoni pprovduta miċ-Ċentru ta' Traduzzjoni (CdT, Lussemburgu), bbażata fuq test oriġinali bl-Ingliż.

⁶ Il-messaġġi ewlenin mill-Fażi 1 ta' dan il-proġett jistgħu jinstabu fid-dettall fl-Istudju ta' previżjoni dwar l-ekonomija ċirkolari u l-effetti tagħha fuq l-OSH. Fażi 1: Ix-xenarji makro. Rapport finali (ara l-Kapitolu 7: Konklużjonijiet u prospettiva).